

en grillige lusten. Wij willen ons vrij laten gaan en wij kunnen 't niet. Kijk maar eens rond. De ergernis over het summum jus, summa injuria leidt tot een vergoelijken van al wat misdadig is; het uitdooven van de algemeene bewondering voor doodsverachting voert tot een beredeneerde lafheid. Is 't niet waar? Eigenlijk doen wij nog altijd aan het comedie-spelen; het verschil is maar, dat het samenspel niet meer deugt. Zoodra wij dit inzien, gaan wij dwepen met het individueel waar-zijn en toonen ons dan schaamteloos in onze treurige naaktheid. Soms pralen wij zelfs met onze leelijkste fouten en schuiven dan de verantwoordelijkheid op onze voorouders. Dit kunnen wij evenmin lang volhouden en dan gaan wij maar weer een rol spelen. Nu is 't wel mogelijk, dat het verslappen van de levenstucht — als ik het eens zoo noemen mag — geen invloed heeft op door en door goede naturen, werkzame menschen, mannen uit één stuk — zooals u bijvoorbeeld — maar voor de rest wordt de kunst van te leven — althans gelukkig te leven — hoe langer hoe moeilijker. Ik bedoel niet den gewonen „struggle for life”; die laat je geen tijd noch voor het geluk, noch voor het ongeluk. Neen, de klip, waarop wij bijna allen stranden, is de strijd voor onze luxe, de strijd voor het gevoels-leven. Wie aanleg heeft zich van daag „zum Tode betrübt” en morgen „himmelhoch jauchzend” te gevoelen; wie in den vroegen ochtend zus en in den laten avond zóo is gestemd; wie de neiging kent iets slecht te vinden, alleen, omdat hij 't tot nog toe goed heeft gekeurd zoo iemand”

En plotseling een gedempteren toon aanslaande:

„Ik lees in uw oogen, dat ik mij al heel onduidelijk uitdruk.”

„Ik moet bekennen”

Met omhoog getrokken wenkbrauwen nam de referendaris zijn glas op en dronk het kalm ledig. Siria glimlachte, greep insgelijks naar zijn grog en keek ondertusschen Emma aan.

„Vreeselijk onbeleefd van me, u met zoo'n lange redevoering te vervelen, vindt u niet.”

Kleurend knipte Emma even met de oogen, als iemand, die opschrikt uit een verstrooidheid.

„Wel neen. Ik vind het heel interessant u zoo zoo'n discussie.”

Blank schudde het hoofd en zette zijn glas weer op de tafel.

„Neem me niet kwalijk; maar *ik* kan er niet bij. Ik hoor in uw redeneeren niets anders, dan de gewone klachten over demoralisatie, over een cirkelgang, over het relatieve van alles enzoovoorts, die wel eenigermate gegrond, nu ja; maar toch toch schromelijk overdreven zijn. Neem een raad van me aan, mijnheer Siria; wij schelen niet veel, zegt u; maar ik ben toch zeker een zestal jaartjes ouder. U moet oppassen, want u is iemand, die aan het tobben zou kunnen raken. Heusch, heusch: de militaire plichten laten u te veel vrijen tijd en u zou wel doen dien tijd met iets degelijkers te vullen dan met het lezen van overspannen romannetjes.”

„Bijvoorbeeld met het werken aan een draaibank.”

Het sarcastische lachje, dat het antwoord vergezelde, liet thans inderdaad